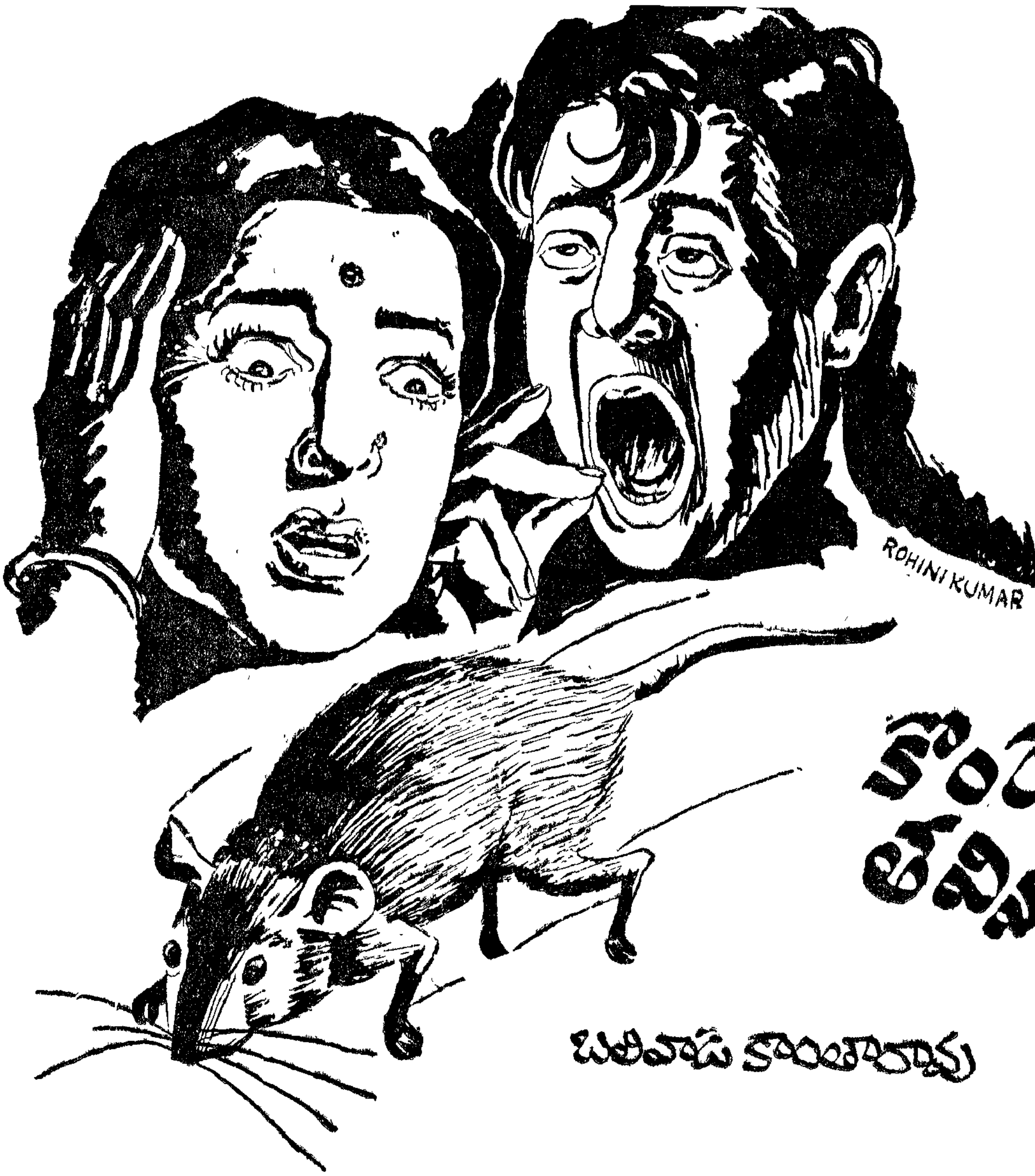

కొండను తవ్వి...

బలివాడ కాంతారావు

అతను కుంభకర్ణునిలా కనిపించకపోయినా రాత్రుళ్లు అచ్చు కుంభకర్ణునిలా నిద్దర పోతాడు. పడగెత్తిన నాగులాంటి లోతు ముఖమైనా నాగులాంటి పగలేదతనికి. తియ్యని పెరుగు, పండిన దానిమ్మపళ్లు అతనికి యిష్టం. కాకిలాంటి ఛాయయైనా తిండికి వెతుక్కు తిరిగే అవస్థలేదు. చెరుకుగడలా వున్నా, చేరి యెవరూ రుచి చూచి యెరగలేదు.

అతని అదృష్టమేంటోగానీ, బదిలీ మీద యెక్కడకు వెళ్ళినా, యిల్లూ, పని మనిషీ, చాకలి మంగలి—అంతా అనుకూల వాతావరణమే! పోనీ ఆఫీసులో బెడదా అంటే అదీలేదు. జీతం హెచ్చుయినా నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. తీరుబడివున్నప్పుడు, యే ఆటో పాటో, యే నవలైనా చదువుకోవటమో, పోనీ యెవరితోనైనా కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకోవటమో—ఏదీ చెయ్యడు. ఏ చింతాలేని పుల్లారావుకు నిద్దర పట్టక అతని భార్య అలివేలకు పట్టుతుందా?

అలివేలుకు అత్తమామల పోరులేదు. ఆడబిడ్డలున్నా వాళ్లపోరు అసలే లేదు. ఉంగరాలచేయి అయినా, కందిరీగ నడుము లేదు. ఒకనాడు కొండంత కొప్పుండేదట. ఈనాడు పెద్ద బన్ను బిగించి నల్లని కొండను మోస్తున్న, తెల్లని పర్వతంలా కదుల్తుంటుంది. అందుక్కాదు విచారం. ఇంట్లో నల్లులబాధ లేదు. గోడల్మీద బల్లులైనా తిరగవు. పండులాంటి సంతానం, ఒక్కొడుకూ ఒక్క కూతురే. వాళ్ల గొడవ అసలే లేదు. ఒకనాడు చిరున చీది యెరగరు. పిల్లలు చదువుల్లో ఫస్టు ... చెప్పినట్టు వింటారు. ఎప్పుడైనా ఒక కాకి ఆదే పనిగా వరండాలోనికి తొంగిచూచి అరచిన్నాడు ఆమెకి ఆ రాత్రి నిద్దరపట్టదు. ఎక్కడచుట్టాలొచ్చేస్తారో అని. దాబా యెక్కి వెన్నెల్లో తనూ, మొగుడు హాయిగా తిరుగుతుంటే—ఆ దగ్గర్లోనున్న పార్కు చుట్టూ వున్న చెట్ల సమూహంలోంచి వచ్చే తీతువపిట్ట అరుస్తూ నెత్తి పైనించి వెళిపోతే—ఆమెకు ఆ రాత్రి నిద్ర పట్టదు.

వరికేం రోగం వచ్చేసింది తో?

ఇలాంటి అదృష్టవంతులకు యెలాంటి ప్రమాదం ఒక్కసారి వచ్చిపడింది. చెప్పుకో లేనంత ప్రమాదం! మహాపట్నంలో కొత్త కాపురం పెట్టుకున్నాక, అన్నీ సవ్యంగా జరిగిపోతున్నయ్ హాయిగా వున్నామనుకున్నాక —ఒక రాత్రి, అర్ధరాత్రి, కాళరాత్రి— ఏమాత్రం వూహించడానికి అవకాశం లేకుండా, కబురూ కాకరకాయ లేకుండా, హఠాత్తుగా ఒక చుట్టం వూడిపడ్డాడు. ఎంత దగ్గిరి చుట్టం కాకపోతే అంత చొరవ చేసుకుంటాడు? చక్కని డబుల్ బెడ్‌పైన తెల్లని మల్లెలాంటి దుప్పటి, మెత్తని దిండ్లూ — పైన కొత్త ఉషా ఫేను తిరుగుతుంటే, భార్యాభర్తలు నిద్రపోతుండగా, కాసింతైనా మొగ మాటం లేకుండా సరాసరి పడక గదిలోనికే దూసుకపోతాడా? కొద్దిగానైనా అనుమానం ఉండఖ్ఖర్లేదూ? పోనీ చిన్నవాడా? పెద్ద మీసాలు, పైకొచ్చినదంతాలు, తీక్షణంగా చూచే కళ్ళూ, నల్లనివాడైనా రాజఠీవితో మెరిసిపోతున్నాడు. అతడే రాజా, రాత్రి మీద వచ్చిన రేరాజుకాదు—మూషికరాజు.

గోడకూ క్రొత్త బీరువాకుమధ్య సందులో దాగుని బీరువాకు కన్నంచేస్తున్నాడు. ఎంత ధైర్యం? అందులో పట్టుబట్టలు, టెర్లిన్ పేంట్లూ, నైలెక్స్‌గౌనులూ, స్ట్రెచ్ పేంట్లూ, నగలూ నాణ్యాలూ, ఖరీదైన సంసారమంతా అందులోనే వుంది. ఈ గజ దొంగ వాటికే కన్నంవేద్దామనే. అందులో ఉల్లిపాయలులేవు. ఊరగాయలేదు. ఎండు చేపలు అసలేవుండవు, పోనీ సర్దాకైనా గుండ పిండిచెయ్యడానికి పాత పుస్తకాలు లేవు. వాడి ప్రతాపం చూపించే అహం కాక పోతే యింకేమిటిది? చీమ చిటుక్కు మంటే లేచిపోయే అలివేలు, ఎలుక అలి కిడికే అదిరిపడే యిల్లాలు, రంపపుపళ్ళతో అంత గట్టి కర్రనేకోస్తుంటే ... ఆమెపై పడితే ఆ మెత్తని ఒంటిపై రక్తం వర దలైపారదూ? భయంతో యెగిరి దూది పరుపుమీదపడినా ఒళ్ళు చెక్కలైపోయింది. ఏం మగాడీయన? అబ్బబ్బ—ఏదీ అక్క ర్లేదు. భూకంపంవచ్చినా కదలరు. భూమి కుంగినా హాయిగా నిద్రపోతారు ... ‘ఏమండీ...లేవండీ...మీ పుణ్యం వుంటుంది ...లేవండీ?’

‘ఊఁ’

‘లేస్తారా లేదా? అమ్మో...’ మహారాజా లేస్తేనా? దగ్గరలో నీళ్ళుంటే చెవుల్లో పోసేది. చెవులు పట్టుకలాగాలని సొంతి పిక్క తియ్యాలని అనుకున్నా అదేపనిగా అంత పని చేసినట్లు కుదిపేస్తోంది.

‘ఏమిటే...నీ సొద’ ఆవులింతలు.

‘టార్చి...లైటు.’

‘టేబిలుమీద!’

‘నా ఖర్మ’ మళ్ళీ గుర్రేనా? అదేం నిద్దరబాబో? లేవండి...చచ్చిపోతున్నాను.’

‘హా’

‘చచ్చానండి.’

ఒక్కసారి హమ్మయ్య అంటూ లేచి—

‘ఏమైందే!’

‘ఆ టార్చిలైటు వేగిరం తెండి... తెచ్చారా? వెలుగుతోందా? అయితే...ఆ బీరువాసందులో వెయ్యండి. వేసారా? చూడండి...ఏముందో?’

“ఏమీలేదే”

‘ఏమీలేదూ? సరిగ్గా చూడండి.’

‘సరిగ్గా చూసాను. ధూళి దుమ్మూ వుంది—ఒక కాగితం ముక్కవుంది.

‘కాగితం ముక్కవుందా?

‘ఉందే.’

‘అది న్యూస్‌పేపరు ముక్కేనా?’

‘అలాగేవుంది.’

‘అయితే కన్నంవేసిందండీ, దొంగ ముండ.’

‘కన్నం యేమిటే? యెవరే?’

‘నా పట్టుబట్టల క్రింద న్యూస్‌పేపరే పెట్టాను.’

‘అయితే.’

‘ఎన్నిసార్లు చెప్పాలండీ దొంగ దొంగని?’

‘దొంగా? ఆడదొంగే?’

‘ఆడో, మొగో?’

అంతవరకు సగంనిద్దర సగం తెలివితో వున్న పుల్లారావుకు యిప్పటికి సరిగా తెలివి వచ్చింది.

‘మగాడా? సరిగ్గా చూసావా?’

గబగబ లైటువేసాడు. మంచం క్రింద చూసాడు. ఎక్కడాలేడు దొంగ.

‘నివ్వు నిజంగా చూసావే?’

విద్యుత్తు దీపం వెలుగులో యింకా అలివేలు పెద్దగా ఊపిరితీస్తునేవుంది. ఉంచుమించు యేడుపు వచ్చేస్తోంది. పుల్లా రావు బీరువా తెరచాడు. బట్టలూ అన్నీ చెక్కుచెదరకుండా వున్నయ్.

‘కలగన్నావే? బంగారంలాంటి నిద్దర పాడుచేశావు.’

‘మీకేం మహారాజులు?’

‘ఏదీ దొంగ?’

‘ఎక్కడో దాగున్నాడండీ?’

‘ఎలాగొస్తాడు? తలుపు లేసివ దు కున్నాంగా.’

‘కిటికీ.’

‘గజాలు గజాల్లా నేవుంటే యెలా గొస్తాడే?’

‘ఎలకండీ...ఎలక.’

‘హమ్మయ్యా—చంపావే. ఈ యేడుపేదో మొదటే యేడవరాదూ? పోయింది పడుకో.’

‘దీపం వుండనీయండి.’

‘దీపంవుంటే నాకు నిద్దరపట్టదు’ అంటూ ఆర్పేసి పడుకున్నాడు.

‘మీకు పుణ్యం వుంటుంది. కాస్సేపు తెలివేస్తైనా వుండండీ.’

‘ఎలక మళ్ళీ రాదులే. వచ్చినా నిన్ను కరవదులే.’

అలివేలు ఉత్తమయిల్లాలు కాబట్టి వూరు కుంది మాటల్ని కట్టేసినా మనసును కట్టలేకపోయింది. సద్దుమణిగినా నిద్దర పట్టడంలేదు. ఎన్నెన్నో జ్ఞాపకానికి వస్తున్నయ్. అతగాడు అప్పుడే మళ్ళీ నిద్దర పోగలుగుతున్నాడు. అలివేలు చిన్నాటప్పుడు ప్రియా అగ్రహారంలో వున్నప్పుడు తన పినతల్లిని యెలక కరచింది. ఆ బాధ యిప్పుడు యీమెకళ్ళకు కట్టోంది. తనను యీ యెలక యెలానూ కరుస్తుంది తన పినతల్లిలా తనూ బాధపడాలి. ఆమెకు రాత్రుళ్ళు నిద్దరవుండేదికాదు. బాధతో గెంతేది. యేడ్చేది. ఊరుపూరంతా తన పినతల్లిని చుట్టుముట్టేవారు. మనిషో అనుమానం, మనిషోవైద్యం...ఆమెదీ తన లాంటి బతుకే. కలిగిన బతుకు. సర్వస్వంవున్న బతుకు. చాదస్తపు మొగుడు. అతగాడికి చాదస్తం— ఇతగాడికి మొద్దునిద్దర. ఒకరినొకరు తీసిపోరు.

మళ్ళీ చప్పుడు. ఈసారి యిదివరకంటే యెక్కువ చప్పుడు. ‘నా తుపాకులు పేలు స్తాను. మీదగ్గర తుపాకుల్లేవు. మీరేం చెయ్యగలరన్నట్లు’ మళ్ళీ బీరువా కొరుకు తోంది. దానికేం వాసన యిష్టమో యీ

బీరువావి పట్టుకొంది. మొగుణ్ని లేపినా లాభంలేదు. యెలకంటే అతనికెంత నీరసమో? దొంగ మనిషైతేనేం జంతువైతేనేం? ఎలకైతేనేం చీమైతేనేం? దొంగ దొంగే. దొంగమీద కనికరం దేనికి? దొంగనెందుకొదిలెయ్యాలి? చేతకానివాళ్ళే దొంగలౌతుంటారు. మనిషి మంచితో ఆర్జించి బ్రతకాలి. చెడుతో ఆర్జించి బ్రతికేవాళ్ళంతా దొంగలే. చెడ్డవాళ్ళంతా ఎలకలు, నల్లులు, బల్లులు — రెక్కల కష్టంతో బ్రతుకుతున్న తనలాటి సంసారులపైనే పడ్తారు!

మొగుడి తలగడ క్రిందనున్న టార్చిలైటువేసి చూసింది. అమ్మో—ఎంతదో? ఎల్లా కళ్ళు నిలబెట్టి 'నీపని పట్టిస్తానుండు' అన్నట్టు చూస్తోంది. జ్యూలోని పులిని చూసిందేమో అలానే యీ యెలకని బోనులోపెట్టేస్తే.

'లేవండీ...మళ్ళీవచ్చింది,'

ఈసారి విసుగుతగ్గినా విసుక్కుంటూనే లేచాడు, ఎదీ ఎదీ? బీరువాసందు, బీరువాలోని అన్ని అరలు—గుడ్డలు బయటకుతీసి మరీ వెతికాడు. మంచం క్రింద పెట్టెల్ని కదలించాడు. ఉస్సు హస్సన్నాడు. కర్ర లేకపోతే కోటు హేంగరుతీసి టిక్కు టక్కు చేశాడు. ఎక్కడ దాగుండిపోయిందో ...కనిపిస్తేనా?

'అంతా వూహ—పడుకో' కసిరాడు. విసుగ్గా దీపం ఆర్పేసాడు.

'టార్చిలైటు వెలుతుర్లో చూసానండీ.'

'ఆ కాగితంముక్కని చూసివుంటావ్.'

'ఎలకనే—పందికొక్కులావుందండీ.'

కొండను తవ్వి...

'అంత పెద్దదైతే, యెటుపోతుందే.'

'నాకింకా చెవుడు రాలేదండీ ... కుటుకుటుక్కుమని.'

'పోనీద్దూ ఎలక్కి భయపడమేమిటి?'

కాస్సేపు మౌనం. ఆయనమీద మెల్లగా చెయ్యివేస్తే గతుక్కుమన్నాడు.

'ఎలకకాదండీ? నేను..దీనిని బోనులో పెట్టాలి.'

'పెట్టే.'

'ఈ పెట్టిన బాధకు ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాను.'

'సరే—రేపు బోనుకొందాంలే...పడుకో.'

అతను మళ్ళీ నిద్దరపోగలిగాడు. ఎంత అదృష్టవంతుడు. కలలుగనడు. కన్నా కలలు జ్ఞాపకం వుండవు. ఏదో పూర్వజన్మ సుకృతం. కాకపోతే...తిండి సుఖం, నిద్దర సుఖం. తనకు రెండూలేవని విచారించింది అలివేలు. ఉన్నా తినలేదు. తిన్నా అరిగించుకోలేదు. అలవాటులేని తిండి మరి. డబ్బున్నా ఖర్చుపెట్టలేదు. స్వతంత్రం వున్నా వినియోగించుకోలేదు. అచ్చంగా తను తన పిన్నిలాంటిదే. పిన్ని పల్లెటూరిది అనుకుంటే-ఇంతో అంతో చదువుకుని తను పిన్నిలానే తయారయ్యింది. పిన్ని అన్నిటికీ గంగిరెద్దులా తలూపేది. తనకీ ఆ తత్వమే వచ్చింది. గొడబల్లేకుండా హాయిగా బ్రతుకుతుండేది. అలాంటిదానికే ఆనాడు యెలక కరవాలా? ఆ తలపులు రాగానే తనకే యెలక కరచినట్లు భ్రమ నిజంగా ఆ రాత్రే తనకు యెలక కరచినట్లు...తన చుట్టూ పిరుగున మాంసం యెండుచేపలు తింటున్నబెంగాలీ బ్రాహ్మణ్ణి దిగువని యెవరితోనే లేచివచ్చి పెళ్లిచేసుకున్న ఆవిడ, ఇంకోవేపు కిలాకిలా నవ్వుతూ అందరిమీద పరోక్షంగా చాడీలు చెప్పి తప్పించుకున్న ఆవిడ...వీళ్ళందరూ ఆనాటి ప్రియా అగ్రహార వాసుల్లో నేవున్నారు. ఆనాడు అలివేలు ఆడుకుంటున్న పిల్లినే... తనకు తెలియకండానే చంపేరు: ఆ మాంసాన్నే యెలకకాటుకు ఔషధంగా పిన్నిచేత తినిపించారు. తను పిల్లికోసం యేడుస్తుంటే...తన పిన్ని దేనికో యేడుస్తుంటే...అనుమతిచ్చిన ఛాందసుడు మొగుడు పెళ్ళాంపై కేకలేసాడు. తన చిన్నాన్నలాంటి మనిషే యీాయనాను. ఎదుటి యింట్లో తిరుగుతున్న పిల్లి ఆ పిల్లి అచ్చంగా...ఆ తెలపుపై అక్కడక్కడా గోధుమరంగు చారలపిల్లి— తన చిన్ననాటి పిల్లిలానేవుంది. దాన్నిపట్టేసి తనచేత ఆ మాంసం తినిపించేస్తే...

అలివేలు కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. ఎంతసేపు తెలివేసివున్నా మళ్ళీ ఆ చప్పుడు వినపడలేదు. అమూషికరాజు బీరువాపై నున్న సామానులలో దాగున్నాడు—సద్దుమనిగాక యిక లాభంలేదనుకుని కామోసు మెల్లగా కిటికీ తలుపుమీదనుంచి బయటకుగెంతి—గోడకు అంటుకునివున్న గొట్టాంనించి కిందికి దిగిపోయాడు. అలివేలు వుదయంకోసం యెదురుచూసి మోగన్ను నిద్దరపోయింది. ఆ నిద్దరలో కలగందేమో — ఎలక చప్పుడువిందేమో రెండుసార్లు ఉలిక్కిపడి లేచింది. ఒకసారి

వారి రామ్

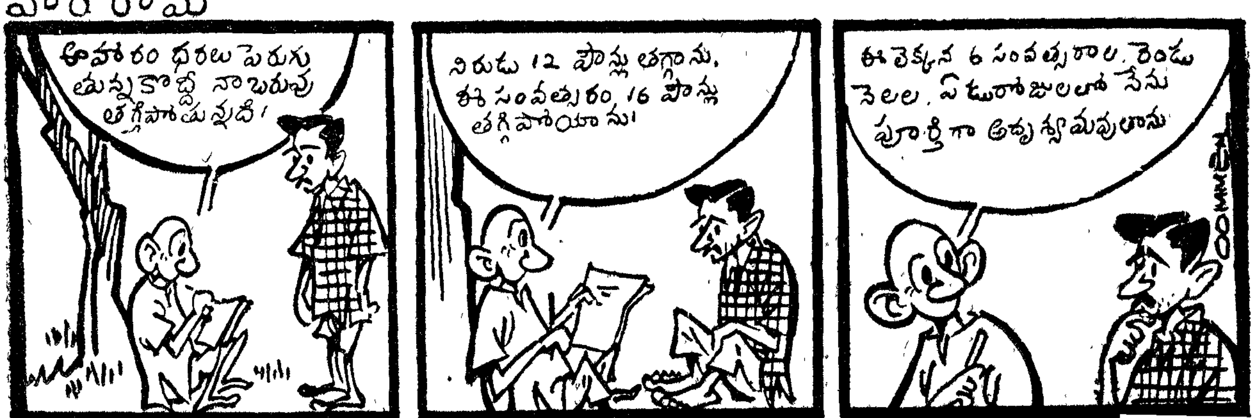

కేకవేసింది. ఐనా కుతూహలం కర్కశాలవారు మేల్కొనలేదు.

పుల్లారావు ఆఫీసుకు వెళ్ళాక, పిల్లలను బడిలో వదలివచ్చాక ఒంటరిగా కూర్చున్న అలివేలుకు యెన్నెన్నో వూహాలు. మొగుడు రాగానే బజారుకు ప్రయాణం అయ్యింది.

అందమునకు, వర్చస్సునకు
నేషనల్స్
కాశ్మీర్ స్నో
మరియు
తాల్కమ్ పౌడర్
మరియు
లెవండర్
బ్రిలియంటైన్
మరియు
దిల్ కుష్ అగరుబత్తి

తయారు చేయువారు:
ది నేషనల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ,
(మద్రాస్) మద్రాస్-32

కొండనుతవ్వి...

క్రదబోసు. ఆ ఋనువజివ్వలు అంత గట్టిగాలేవు. ఆ యెలుక ఆ జివ్వలను పళ్ళతో కొరికేస్తుందేమోనన్న అనుమానం. అంతకంటే మంచిది వాడిదగ్గరలేదు. ఎంత చెప్పాడు? రెండురూపాయలు. వాళ్ళవూర్లో రూపాయికైనా యెవరికీ అక్కర్లేదు. వాళ్ళ స్నేహితుడెవడో అర్థరూపాయికి కొని యింకో వూరినుంచి తెచ్చినట్టు జ్ఞాపకం. బోను లోపలిస్ని యేకరువు పెట్టి రూపాయిచేసుకో అంది అలివేలు.

'బేరం చెప్పిన షాపుకు పొమ్మన్నా' డు షాపువాడు.

'ఏంవూరిదీ? మహాపట్నం. పిండే మనుషులు. సంసారులనే పిండేస్తున్నారు!' ఇద్దరికీ కోపం వచ్చింది. ఇంకో షాపు వుండదా అని వెళిపోయారు. ఆ షాపువాడు రేపు వస్తారన్నాడు. రేపటివరకు ఆగడమెలా? తిరిగి తిరిగి గతిలేక మళ్ళీ మొదటివాని దగ్గరకే వచ్చారు. నల్లని యమకింకరునిలా కనిపించాడు వాడు. రక్తాన్ని పీల్చే జలగ అనుకున్నారు. వాడు మరీ టెక్కు చూపిస్తున్నాడు. ఒక్కపైసా తక్కువలేదన్నాడు. ఇష్టమైతే కొనండి కష్టమైతే పొమ్మన్నాడు. మంచివాళ్ళను దోచే దొంగదగ్గిరే, దొంగనివట్టే ఆయుధం వుండాలా?

'ఛీఛీ యీ వూర్లో అంతా మోసమే నండీ...మన వూర్లో యింత అన్యాయం లేదు. వేగిరం బదిలీ చెయ్యించుకోండి.'

విలాగో బోనుతో యిల్లు చేరుకున్నారు. ఆరాత్రి ఉల్లిపాయిముక్క యెరగా పెట్టి... బోను యెక్కడపెట్టాలని తర్జన భర్జనలు చేసుకున్నాక, ఇక్కడకాదు అక్కడని అనుకున్నాక, దాని విషయంలో యిద్దరూ కాస్త విసవిసలాడుకున్నాక—బీరువా కొంత ముందుకు జరిపి ఆ సందులో పెట్టారు. మొగుడు నిద్దరపోతాడేమోనని నాలుగు మంచిమాటలాడి—బాగా అలంకరించుకుని ఏనాటిదో—ఎక్కడ దాచినదో కాస్త సెంటు రాసుకుని, కబుర్లలో పెట్టినా తొమ్మిది గంటలకే మహారాజుగారు గుర్రులింతలు తీస్తున్నాడు. మురదిపోయిన కాశీమజిలీకథో, చిలకచెప్పినకథనో— చెప్పాలని నెమరునేసుకుంటున్న సమయంలో అతగాడు పరుపుపైపడ్డాడు. ఐనా ఆమె కథ మొదలు పెట్టేసింది. అతగాడు వూకొట్టగానే గుర్రులోనికి వచ్చేశాడు. 'వెధవ యెలుక ఆ గుర్రుకైనా భయపడిరావటం మానొ కూడదా? ఎలాయైతే యీ గుర్రు వరప్రసాదమని భావించేదాన్ని' అనుకుంది. ఐనా యెలుక వచ్చింది. బాగా బలం పుంజుకుని వచ్చిందేమో? చప్పుడు చేసింది గానీ తగ్గలేదు. సయ్యాటలం సాగిపోతోంది. సింహంలా గర్జించింది. పెరుగుట విరుగుటకొరకే ..తనలాంటి తప్పులెరగని వాళ్ళపై దాడిచేస్తే దేముడు లేడూ? ఉల్లిపాయ. మాంచి ఘాటైనపాయ. అది కోస్తుంటే తన కళ్ళలోనించి నీరుకారాయి. అది అందుకోగానే బోనులోపడుతుంది. ఎవరుచంపుతారు? పనిమనిషి. అది కాదంటే, ఈయన. అంత పెద్ద గుర్రు తీయగల మనిషి యింత చిన్న జంతువును చంపలేరా? ఈయన చంపుతారా? చంపితే మా పిల్లకేమైనా జబ్బులు రావచ్చు. ఎక్కడో వదలాలి. ఎవరు వదుల్తారు? ఇరుగుపొరుగుతో అంత సఖ్యతలేదు. వాళ్ళతో కలవడానికి మనసు పుట్టలేదు. పొరుగువాళ్ళు చేపలు మాంసం తిని జీవించే వాళ్ళు. క్రిందావిడ పోటీల మనిషి. ఆ చిక్కులు విడిపించుకోలేం. ఆ లేచివచ్చిన మనిషి— గుడ్లగూబకళ్ళది... అలాగే చూస్తుంది. పేరుమాత్రం సరళ—ఆమెలో యే సరళతా కనిపించలేదు అలివేలుకు. అలా తనవేపు చూస్తుందేం? 'అతను సన్నంగా నేను లావుగా వున్నాననా? ఎవరి ఒళ్ళు వాళ్ళది, ఎవరి బ్రతుకు వాళ్ళది!'

'లేవండి—పుణ్యం వుంటుంది.'

లేచాడు పుల్లారావు 'పడిందా?' అని. లేదనగానే బలవంతాన తెలివేసి పడ్డాడు. ఎంతకీ బోను చప్పుడు వినిపించకపోగానే విసిగి బోను రెండు మూడు చోట్ల మార్చాడు. అయినా అది 'మీ వన్నాగం వసిగట్టాము. మిమ్మల్ని యేడిపిస్తా' నన్నట్టు నేకుపోస్తూ ఎవరు యిటూ అటూ పరుగెత్తి, దాగుడుమూతలు ఆడిపించేస్తోంది. అతగాడు విసిగిపోయాడు. ఆమె కోపం పట్టలేకపోతోంది. పాపం—పెద్దవాళ్ళు చంపడం పాపం కాదు దొంగల్ని పురెక్కించడం తప్పు? దోచేవాళ్ళను లేకుండా చేయటం మంచిదే. అప్పుడే లోకకళ్యాణం! అప్పుడే మంచివాళ్ళు హాయిగా వుంటారు ఈ యెలుకను పట్టాలి. పట్టి చంపాలి...!

అయితే ఆ రాత్రి ... తెలివేసి యెదురు చూసే క్షణాల్లో—ఎప్పుడూ అనుకోని గుసగుసలు. ఆవేదన అతిశయించిన గుండెల్లో, ఆవే

కాన్నీ వెల్లువలా ప్రవహింపజేసాయి. ఎంత ఆనందం! ఏనాడూ యింత దగ్గరగా లేరు. ఏనాడూ యిన్ని కోరికలు ఒక్క కోరికై తీరలేదు. ఏనాడూ యిన్ని సమస్యలు ఒక్క సమస్యయై పరిష్కారానికి దగ్గరైనట్లు అనిపించలేదు...

తెల్లవారినా యేలుక పడలేదు. మళ్ళీ ఆవేదన — ఆవేదన. పిల్లలని స్కూల్లో వదలి వస్తూంటే సరళ గుడ్లగూబ కళ్ళతో చూస్తూ మెట్ల దగ్గర దిగువ గుమ్మం దగ్గర నిల్చొని 'దాత్రి మీ యింట్లో యేమిటి గొడవ?' దీనికెలా తెలుసన్నట్లు

గర్భవతి అయిన తల్లి పప్పు
అన్నం తోపాటు సమృద్ధిగా
ఆకుకూరలు
తినకపోతే కలగబోయే
కుమారుడు బుద్ధిబలము
దేహబలము
లేనివాడుగా
పెరగవచ్చు

CARE-585/71-ACIL-TEL(I)

గర్భవతిగావున్న సమయంలో తల్లి తన విషయంలో అశ్రద్ధ వహించడానికి వీలులేదు. ఆమె తినే ఆహారం మంచిదే అయినా మాతా శిశువులకు అది చాలదు. ఆమె గర్భంలోవున్న శిశువు దేహానికీ మనస్సుకీ బలమిచ్చే బలవర్ధక పదార్థాలుగల ఆహారం ఆమెకు ఎంతో అవసరం. ఈ బలవర్ధక పదార్థాలు వేటిలో లభిస్తాయి?

ఆధునిక విజ్ఞానం ఈ ప్రశ్నకి సరియైన సమాధానమిచ్చింది. 'ఆకు కూరలు!' ఎంతో చవుక. ఎప్పుడు కావల్సినా దొరుకుతాయి. వీటిలో దేహానికి పుష్టి, బలము కల్గచేసే విటమిన్లు, లోహములు చాలా వున్నాయి. తల్లికి కలగబోయే శిశువుకి కావల్సిన బలవర్ధక ఆహార అవసరానికి ఆకుకూరలు అధికంగా వాడకమే మార్గం.

అందుచేత గర్భిణీ స్త్రీ, ఆమె తినే పప్పు అన్నంతోపాటు ఆకు కూరలు సమృద్ధిగా తినాలి. ఈ కాస్త పనిచేస్తే మీ కుమారుడు యావజ్జీవం బలహీనుడుగా వుండకుండా అరికట్టగల్గుతాడు.

స్త్రీ గర్భవతిగానున్నప్పుడు సమృద్ధిగా ఆకు కూరలు తింటే ఆమెకు, పుట్టబోయే పాపకు ఆయురారోగ్యాలు లభిస్తాయి.

మూలశంకకు
త్వరగా
నమ్మకమైన
హెడన్సా
విరేపనముతో
చికిత్సను పొందండి
—శస్త్రచికిత్స
అవసరములేదు!

Bensons-2141-TEL

వాయిదాల పదతిపై ట్రాన్సిస్టరు
విస్సి మాస్టర్

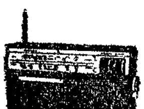

3 బ్యాండ్ ఆల్‌వరల్డ్ పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్టర్ (గ్యారంటీతో) నెలకు రు. 10 వంతున చెల్లించి పొందండి. ఇండియాలో అన్ని గ్రామములకు, పట్టణములకు పంపగలము. ధర రు. 165/—

VISHAL AGENCIES
P.B. 2100- (APW) Delhi-7.

మీకు సంతానం లేదా?

బహిష్టు, గర్భాశయ వ్యాధులనుండి చికిత్స పొంది, నిరాశచెందిన సోదరీమణులు, మా సలహో సంప్రదింపులచే, దేశమలో పలు ప్రాంతముల స్త్రీలు, సంతానవతులై పంపిన ప్రశంసా పత్రములనేకము గలవు. ఉచిత సలహా. వివరములకు:

శ్రీనాగార్జున మూలికా కుటీరం
రైల్వే స్టేషన్‌వద్ద — రామాలయం వీధి,
తెనాలి - 2.

కొండను తవ్వి...

చూసింది అలివేలు.

'మీ క్రిందవాళ్ళకి నిద్దర లేదట.'

'ఏమి ?'

'పైన దబ్ దబ్ శబ్దం చేస్తుంటే... క్రిందవాళ్ళకెలా నిద్దర పడుతుంది ?'

'ఆ ఎలకలాంటిదానివే వీళ్ళుపాలిట' అని ఆమె అన్నట్టు అనిపించింది అలివేలుకు.

'మేం యేం చేసాం ? ఎలక గదిలో దూరింది. తరమొద్దా ?'

అంతలో దిగువావిడ నవ్వుతూనే వచ్చి నల్లి కాటు వేసినట్టు 'ఒక రాత్రి కాదు— రెండు రాత్రులు...అంత భయమైతే ఒక బోను పెట్టకూడదూ ?'

'పెట్టాం. పడలేదు.'

'చిన్న యెలకా పెద్ద యెలకా ?'

'పెద్దది.'

'మా యింట్లో యెలకలు చిన్నవే. అయితే మా యింటి యెలక కాదు నిష్కారం వెయ్యడానికి.'

'మీ యింట్లోనూ యెలకలున్నాయా?' అని అడిగింది సరళను.

'మనుషులతోపాటు అవి ?'

'చలికాలంలో యెలకలు లేనప్పుడు మాకేంటో లోటుగా వుంటుంది' అందుకుంది దిగువావిడ.

అలివేలుకు నవ్వాలో యేడవాలో తోచ లేదు.

'బోనులో యేం పెట్టారు ?' సరళ అడిగింది.

'ఉల్లి.'

'వాటికి కంపు యిష్టం.'

'కంపంటే.'

'ఒక చిన్న యెండు చేప యెరపెట్టండి. ఎన్నిసార్లయినా పడుతుంది.'

'వదిలేస్తే మళ్ళీ వస్తుందా ?'

'హా.'

'అదే యెలకని యెలా పోలుస్తారు మనుషులా ?'

'మావారు బోనులోపడ్డ ప్రతి యెలక మీద కాస్త పెయింట్ ఒంపుతారు.'

అలివేలు ఒక నిర్ధారణకు వచ్చింది. ఎలక పడితే చంపితీరాలి. లేకపోతే మళ్ళీ దాని పోరు తప్పదు. నరే కంపు యెక్కడ దొరుకుతుంది? ఎవరు ముట్టుకుంటారు ?

'మీ పొరుగు బెంగాలీ ఆవిడను అడ క్కూడదూ ?'

అలివేలు నిస్సహాయంగా చూసింది.

'ఆవిడే నాకిచ్చింది. మా యింట్లోనూ అయిపోయాయి. పోని మీకు అనుమానమైతే నేనే అడుగుతాను.'

సరళ పైకి వచ్చింది. అడిగింది. బోనులో పెట్టి జాగా కూడా యెంచి పెట్టింది. పొరుగువాళ్ళు సన్నంగా, నాజూగ్గా, ఒక విధమైన లాలిత్యంతో వున్నారు. తల్లీ యెదిగిన ముగ్గురు కూతుర్లూ.

'ఇంట్లో యెలకలు తిరగక వీధిలో తిరుగుతాయా ?' అంది బెంగాలీ ఆవిడ. ఇదేదో మామూలు విషయంగా వాళ్ళంతా తీసుకోవటం అలివేలుకు నచ్చలేదు. తన పిచ్చి వృత్తాంతం, తన కష్టాలు అన్నీ వాళ్ళతో చెప్పేసుకుంది. వాళ్ళిచ్చిన సలహాలు విన్నాక, తన కష్టాలేవరో అర్థం చేసుకున్నారన్న తృప్తి వచ్చింది. సరళ ధర్మమా అంటూ యిక యెలక వచ్చినా పూచీలేదు.

ఆ రాత్రి యెలక బోనులో పడింది. హమ్మయ్యా ! ఏదో పెద్ద పులిని చంపినట్టు ఒక్క యెగురు యెగిరింది అలివేలు.

'ఎన్ని తిప్పలు పెట్టింది. దీన్ని చంపించండి.'

'ఎవరు చంపుతారు ?'

'పనిమనిషి. తెల్లారనీయండి.'

తెల్లవారింది. పనిమనిషి వచ్చింది. దానికీ యెలక అంటే భయం. చంపడం మాట అలా వుంచి యెక్కడైనా వదల మన్నా వదలనంది. అలివేలుకు ఉప్పెనలా కోపం ముంచుకొచ్చేసింది.

'ఎవరికోసం చంపుతావు ?' కసిరింది.

'మాటలు సరిగ్గా రానీయమ్మా.'

'నా మాట వినని పనిమనిషి నాకొద్దు.'

'నీలాంటి యిళ్ళు మాకు వది. లెక్క పెట్టి నా జీతం యిచ్చేయ్, ఇంకెవర్తైనా ని యింట పని చేస్తారో చూస్తాను.'

'ఏమిటి లోటు చేసావే ?'

'జీతపురాళ్ళిచ్చావు. ఒకనాడు ఒక పాత గుడ్డిచ్చినావా? కడుపునిండా తిండెట్టినావా?'

'నువ్వు చేసిన పనికి అంత జీతం యిస్తుంటే—యింకా యేవేవో యిస్తాను!

పనిమనిషి వెళ్ళిపోయింది. అట్టాగే బోను కిందనే వెళ్ళిపోయింది. ఇంత గొడవయ్యాక పుల్లారావు లేచాడు. అలివేలు అలుక్కు తోసుకుంటోంది.

'ఏం పనిమనిషి రాలేదా ?'

'ఏ పనిమనిషి వద్దు. నేనే చేసుకుంటాను.'

'ఎలకని చంపనందా?'

'ఏమైనా అంటాది. డబ్బుతో బాగా—'

'జీతం హెచ్చడిగిందా?'

'చీరలూ డ్రెస్సులూ... కడుపునిండా పరమాన్నంతో తిండి కావాలట. విశ్వాసం లేనిది. ఏం ప్యారండీ యిది? మన వ్యార్లో అంట్లు తోమడానికి యేనాడైనా యిరవై రూపాయ లిచ్చామండీ? నేనేమన్నాను? ఎలకను చంపమన్నానా? నోటికొచ్చినట్లు కూసింది. నాకు చాతకాదనుకుంటుందేమో? ఈ పేళనించి యే పనిమనిషీ వద్దు. ఇవాళైనా కాస్త సన్నబడ్డానేమో?'

గిన్నెలు తోమటం అయ్యింది.

'వెళ్ళండి. దాన్ని యెక్కడో దూరంగా వదలండి.'

'ఎలకంటే... నాకు...'

'ఇంతకీ వదలనంటారా?'

'అబ్బాయిని వదిలేమందూ?'

'మిమ్మల్ని పెంచినట్లు తయారు చేసారు?'

'ఏమిటీ ప్రొద్దున్నే కస్సుబుస్సులు.'

'నేనేం అన్నాను? ఎలకను వదిలేమన్నానా? ఒ మాత్రం'

'చాతకాదంటావ్. అంతేనా? పట్టపగలు యెవరింటి యెదురగా వదిలితే యెవరూరుకుంటారు? వాళ్ళచేత తిట్లూ దెబ్బలూ కాయాలని ఏ వుద్దేశం?'

'అయితే చంపండి. ఇంట్లోనే.'

'నీకు మతిగాని పోయిందే అతి వేలూ? ఏమిటీ మాటలు?'

ఇంతలో తలుపు దడదడమంది. సరళ.

'ఎలక పడిందా?'

'పడిందమ్మా పడింది. పడకపోయినా బాగున్ను.'

'ఏం?'

'దాన్నెవరు వదులుతారు?'

'లెండి నేనే వదులుతాను.'

ఆవిడ యేంచేస్తుందోనని అతి వేలు చూస్తూనే వుంది. బోనుతో ఆమె గుమ్మం దగ్గరికి వెళ్ళి మొగుడ్ని కాస్త పెయింటు తెమ్మంది. మూతిమీద యింత యెర్రని పెయింటు పోసారు పైకివచ్చిన తోకపై మరికొంత అంటించారు. మెట్లమీద నిలున్న అతివేలువేపు ఆమె చూస్తూ.

'ఈసారి వస్తే చంపేద్దాం' అంది.

ఆ రాత్రి అతగాడు మామ్మూలుగా నిద్రపోతున్నాడు. చిన్నచప్పుడు. తలుపులు గోళ్ళతో తాకుతున్న చప్పుడు చూసింది. కిటికీ తలుపులు వేసివున్నయ్. తనకంటె ధైర్యమైన మగడి ప్రతాపానికి నవ్వుకుంది. నిద్రపట్టలేదు. ఎలక రావపోవటం యేదో లోటుగా వుంది. కిటికీ తలుపులు తీసింది. ఎదురుచూసింది. ఎక్కడో యేదో పడ్డట్టు చప్పుడు. ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు.

సరళ గుడ్లగూబకళ్ళు—ఎప్పుడూ ఆవిడతో పోటీ కుదుర్చుకోవనుకుంది. ఆవిడలో... యెంత మంచి వుంది. తనకున్న ఆస్తి, నగలు, డబ్బు ఆమెకు లేవు. కానీ ఆమెకో వ్యక్తిత్వం వుంది. తనకు నచ్చిన వాడ్ని పెళ్ళిచేసుకుంది. ఆవిడ కెన్నికష్టాలు? కన్నతల్లి తండ్రీ బంధువర్గం దూరమయ్యారు. అవస్థలు పెరిగినా అన్యాయం పెంచుకోలేదు. తనకో అన్నీ వున్నాయి. ఏ ఆలోచనా లేదు. ఒకరిపై ఒరిగేవుండాలి. పాకుదేరిన నీటితో నిండిన చెరువు తను. సరళ వరదవెల్లువతో వుప్పొంగిపోయే గోదావరి...

వంద్రెండుదాటినా యెలక రాలేదు. అతివేలుకు నిద్దరరాలేదు. తను చెడ్డవాళ్ళనుకున్నవాళ్ళంతా గుర్తుకొనవస్తున్నారు. బోను అమ్మినవాడు. ఆ బోను బజారు ముఖం చూసేసరికి మూడుచేతులు మారింది. ఆ ముగ్గురి చేతులు నోటికివెళ్ళాలి. ఆముగ్గురి ఆర్జనలతో బ్రతికే కుటుంబాలు, చుట్టాలు పక్కాలు, రోగాలు రొగాలు...ఎలక దొంగ కాదప్పుడు. అదో చుట్టంలా రావటం యెంత బాగుంది. మళ్ళీ యీ రాత్రి వచ్చివుంటే యెంత బావున్ను? అతనితో యెన్నో చెప్ప

డిస్ట్రిబ్యూటర్సు: గుంటూరు, ఒంగోలు జిల్లాలకు
1. మీర్జా ఖలీలుల్లాబేగ్, మాచర్లా-పురం
2. శ్రీ ఏజన్సీస్, చీరాల

కొండను తవ్వి...

కునేదాన్ని. అవసరమైతే జగడమాడేదాన్ని; చలించేదాన్ని. చేతనైనది చేసేదాన్ని...ఈ మూషికరాజు...నాకు ఆలోచన లిచ్చాడు. విశ్వాసం చూపించాడు. అలాంటి యెలకను పనిమనిషి చంపేసివుంటే? పని మనిషి యెంత మంచిది. ఎలకను చంపలేదు. అదే చంపేసివుంటే యెంత బాధపడేదాన్ని...

ఎలక—మళ్ళీవస్తే యెంత బాగున్ను... మళ్ళీ మళ్ళీ వస్తే—ఏదో సంచలనంతో బంతిలా గెంతేదాన్ని. హాస్యపు బటానీలు నములుకుంటూ బ్రతుకుమీద భాష్యం చెప్పుకునేవాళ్ళం. కట్టిన రంగు రంగు సమస్యా తోరణాలు సరిగ్గా చూసి అర్థం చేసుకోడానికి మధ్యలో దీపాల తోరణం వెలిగించుకునేవాళ్ళం...ఎలక మళ్ళీరాదేమో?

తెలతెలవారింది. అలివేలుకు మామూలుగా తెలివివచ్చేసింది. బట్టలు మార్చుకొని వంట యింటి తలుపు తీసింది. ఎదరగా... నేలపై...చిమ్మ దిగువగా ... నల్లగాపడి వుంది. మూతిమీద తోకమీద యెరుపు రంగు. ఏవో దెబ్బలు...ఏ పిల్లి తరిమిందో ...ఏ రాయిపడిందో...అదే యెలక...ఈడ్చుకుంటూ స్వంతయింటికి వచ్చినట్లు...చచ్చి పడివుంది. అప్పటికే చీమలు మూగివున్నయ్. ఎవరో ఆత్మీయులు చచ్చినట్లు అలివేలు కెవ్వున కేకవేసింది. ●

LIT-QUIZ NO. 95

Rs. 1,15,000

MAIN — 1ST PRIZE Rs. 45,000 — 2ND PRIZE Rs. 10,000 — UPTO 3 ERRORS Rs. 7000

FREE — BIG-MINI 1ST PRIZE Rs. 20,000 — UPTO 2 ERRORS Rs. 7,000 — MINIQUIZ Rs. 14,000 UPTO 1 ERROR — CHOICEQUIZ Rs. 10,000

DEFENCE FUND Rs. 2,000

1. జనులకోసం జనులు శాసించి పాలించ వలసియున్న యెడల వారు రాజనీతికంగా అంగీకరించబడి / శిక్షితులై యుండవలెను.
2. కోపం / తృష్ణ బుద్ధి కుశలతను విచ్ఛిన్న పరచే ఉపద్రవం.
3. సేనలు / ధనసంపద సోదర ప్రేమ మరియు దయాభావం వల్ల నిర్మింపబడవు.
4. ద్రవ్యలోపం కళాకారుని / లేఖకుని బాడుగ వానిగా మార్చవచ్చును. అటులే పుష్కల ద్రవ్యం బహుశా కొద్దిమంది జనులకు విరామజీవనం సుఖపుటలో సంతుష్టిపరచవచ్చును., వారు భోగ విలాసాల కోసం యత్నింతురు.
5. ప్రకృతి ఆకస్మిక యోగం మరియు నిశ్చయత / ఆవశ్యకత యొక్క వింతైన మిశ్రమం అనేది నిజం.
6. మనము స్వయంగా మనంతట మనలను ఎడతెగక వంచింప / సృజించు చున్నాము.
7. జనులు అకృత్రిమ నిదర్శనంగా మామూలు అనుశాసనాల / అయిష్టముల ప్రదర్శనను అలంకరించని యెడల ప్రపంచం ఎక్కువ ఆనంద జనక స్థలమై యుండేది.
8. ఇతిహాసం మానవజాతి జీవనం యొక్క రికార్డ్ మరియు ప్రతిపాదన మరియు నారీ ఉద్ధరణ / ఉద్భవము అందలి సర్వాధిక రోమాంచక అధ్యాయములలో నొకటి.
9. దురంధరులు / లేఖకులు ఉభయులున్ను విధికి వశులు మరియు నాయకులు.
10. తుది విశ్లేషణమందు ఆనందం వ్యక్తిగత విషయం మరియు జీవించే / ప్రేమించే సామర్థ్యంతో సన్నిహిత సంబంధం కలిగి యున్నది.
11. మనుష్యుని / ఔషధ గాథ అధికాంశలో సహజ ఉత్పాదనలకు ప్రత్యామ్నాయాల గాథయై వున్నది.
12. అధికాంశలో విశ్వమందలి రాష్ట్రాలు / పరంపరలు ప్రవాసనం మరియు మిశ్రణాల పరిణామక ఏకీకరణమై యున్నవి.
13. జీవితం సర్వదా ఎడబాపుల / సామాన్యోక్తుల మయమై యుండవలెనా?
14. జీవిత ప్రాణులు ఏమిచేయునో లేక చేయ జాలక పోవునో దానికి ఏజాతి సంబంధ / సామాజిక ప్రాముఖ్యతయూ లేదు అని వచింప వ్యర్థం.
15. ఎంతమంచిదైనా తార / ప్రారంభం దాదాపు కనిపించగానే నిగూఢాంధకారమున సమసి పోయే కాంతి వంతనక్షత్ర జ్యోతియై పోతుంది.
16. ఆస్తి / పని ఈరోజుల్లో ఎత్తుకొని అక్కడక్కడికి కొనిపోబడనేరదు, అది పోర్టబుల్ కాదు.

16 CLUES

(1) It's essential if the people are to rule for the people that they should be politically ACCEPTED / EDUCATED.
(2) ANGER / DESIRE is a nuisance which disturbs the faculties.
(3) ARMIES / FORTUNES are not built on brotherly love and charity.
(4) Just as the lack of money may turn an ARTIST/AUTHOR into a hack, so may plentiful money, for few men are content to subsist in ease; they strive for luxury.
(5) The fact is that Nature is a strange mixture of chance and CERTAINTY/NECESSITY.
(6) We are CHEATING/CREATING ourselves continually.
(7) The world would be a much happier place if people would not decorate the exhibition of petty DISCIPLINES / DISLIKES as an evidence of sincerity.
(8) History is the record and interpretation of the life of humanity, and the EMANCIPATION/EMERGENCE of woman forms one of its most thrilling chapters.
(9) LEADERS / WRITERS are both victims and heroes of fate.
(10) Happiness is in the last analysis, a personal matter and is closely linked with the ability to LIVE/LOVE.
(11) The story of MAN/MEDICINE is largely the story of substitutes for natural products.
(12) Most of the world's NATIONS/TRADITIONS are amalgams resulting from migrations and mixtures.
(13) Must life always be full of PARTINGS/PLATITUDES?
(14) It is idle to say that what living creatures do or fail to do has no RACIAL/SOCIAL importance.
(15) Many a good STAR / START has been a bright meteor that shot into obscurity almost as soon as seen.
(16) WEALTH/WORK cannot be picked up and moved about now a days; it is not portable.

గమనిక: ఇవన్నియు కొటేషనులు. రచయిత వాడిన పదమే సరియైన సమాధానము. అఫిషియల్ సొల్యూషన్‌కి తేది 9—4—72 ఆనందబజార్ పత్రికలో చూడవలెను. బహుమతి —లిస్టు లిట్‌క్విజ్ పత్రిక అడ్వాన్సు తేది 14-5-72 ఫైనల్ 21-5-72 అఫిషల్ సొల్యూషన్ వెంటనే పొందుటకు మీ ఎంట్రీతో 10 పైసల పోస్టుకార్డు మీద మీ అడ్రసు వ్రాసి జతపర్చి పంపండి. లిట్‌క్విజ్ పత్రిక ఉచిత కాపీకి వ్రాయండి.